

MIT JELENT AZ IMÁDSÁGOS ÉLET A SZENTÍRÁSBAN? ÓSZÖVETSÉG

(olvasmány, egyházi iskolában ajánlott téma)
Gyülekezeti óraszám 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Biblia magyarázó jegyzetekkel. Budapest, 1997, Kálvin Kiadó.

Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra. Budapest, 1986, Kálvin Kiadó.

Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata. Budapest, 2013, Kálvin Kiadó.)

Imádság:

Az imádság révén jut a hívő ember annak a gazdagságnak a birtokába, ami a mennyei Atyánál el van készítve a számunkra. (Kálvin) Az imádságban ássuk ki azokat a kincseket, amelyekre az evangéliumban ígéretet kaptunk. Ezekbe az ígéretekbe kapaszkodva kérhetjük a mi Atyánkat. Imádságban kérjük Istent, hogy mutassa meg magát nekünk úgy, ahogyan jelen van közöttünk.

Kálvin három dolgot mond, ami miatt szükséges az imádság.

1. Imádság révén az ember megszokja, hogy minden szükségében, mint egy horgonyhoz, Istenhez meneküljön.
2. Csak olyan dolgokat kívánjunk, ami Isten szemében is kedves. Semmi olyan vágy ne férközzön a szívünkbe, ami Isten szemében nem kedves.
3. Isten jótéteményeit tudjuk mindig hálával fogadni. És mindig visszaemlékezünk arra, hogy a jótétemények Istentől jönnek.
4. Ha megkaptuk Istentől, amit imában kértünk, akkor tudjunk még nagyobb odaadással az Ő jóságán elmélkedni.
5. Nagyon nagy örömmel fogadjuk azt, amit Istentől kaptunk.
6. A tapasztalat erősítse meg Isten gondviselésébe vetett hitünket.

Az imádkozás módja:

1. Minden olyan gondolatot elűzni, ami nem illik az Istenhez való társalgáshoz.
2. Vágyakozzunk is arra, amit kérünk Istentől imádságban, tudatában lévén elégtelenségünknek.
3. Alázattal imádkozzunk, Istennek dicsőséget adva.
4. Reménységgel imádkozzunk abban bízva, hogy Isten meghallgatja az imát. A Szentlélek az, aki tanít minket imádkozni.

Jézus a tanítványainak megtanította, hogy hogyan és mit imádkozzanak. Ezt foglalja össze az Úri imádság.

A Heidelbergi Káté a 116-119. kérdés-feleletében foglalkozik az imádsággal. Elsősorban az imádság szükségességével. A hálaadás egyik alapvető része az imádság. Isten Szentlelkét azoknak ajándékozza, akik ezt imában tőle kérik. A Káté feleletei visszatükrözik Kálvin fenti gondolatait. Az Úri imádság minden imádságnak az előképe. Minden más imádság is benne van.

Hogyan imádkozott Dániel?

Dániel könyvében egyrészt látunk olyan történetet, amely Dániel imádkozásáról szól, másrészt konkrét imádságot is olvasunk tőle. „Amikor Dániel megtudta, hogy alá van írva ez az irat, hazament. Emeleti szobájának ablakai nyitva voltak Jeruzsálem felé, és ő napjában háromszor

térdén állva imádkozott, és magasztalta Istenét, ahogyan azelőtt is szokta.” (Dán 6,11)

Jellemzők:

– **rendszeresen:**

Dániel minden nap háromszor imádkozott Istenhez egy megszokott rend szerint. Ezt a rendet semmi sem tudta felrúgni. Szobájában könyörgött az Úrhoz.

– **előírás szerint:**

Salamon templomszentelési imájában megemlíti, hogy abban az estben, ha fogságba kerül a nép, akkor hogyan imádkozzanak.

„tehát teljes szívükből és teljes lelkükből megtérnek hozzád ellenségeik földjén, akik fogságba vitték őket, és imádkoznak hozzád országuk felé fordulva, amelyet őseiknek adtál a város felé, amelyet kiválasztottál, és e ház felé, amelyet neved tiszteletére építettem.”(1Kir 8,48)
Jeruzsálem irányába fordulva imádkozott, a szent templom felé, Isten lakóhelye felé nézve.

– **megfélemlíthetetlenül:**

(Dán 6) Hiába írta a király alá a rendeletet abban az ügyben, hogyha valaki 30 napon belül imádkozni mer máshoz, mint a királyhoz, akkor az az életével fizessen úgy, hogy oroszlánok közé dobják be, ez a rendelet sem tudta visszatartani Dánielt attól, hogy imádkozzon úgy, ahogyan szokott.

– **alázattal:**

Térdén állva imádkozott Dániel. A testtartás kifejezi az ember Istennel szemben tanúsított attitűdjét. A térdelés az alázat kifejezése a test nyelvéen.

– **magasztalva:**

Isten tetteit, személyét elismerve, kiemelve dicsőítette Istent Dániel. Magasztalta Isten a tulajdonságai miatt, és azokért a tetteiért, amelyeket népével szemben tanúsított. Különösen fontos volt az Ószövetség embere számára a teremtés és a szabadítás tette, valamint a szövetségkötés ténye, Isten szövetségi hűsége.

– **könyörögve:**

A könyörgés kérő imádságot jelent. Ez a kérés vonatkozhat arra, hogy valaki szeretne megkapni valamit (pl. Izsák gyermekért 1Móz 25,21), és vonatkozhatott arra, hogy bűnbocsánatért könyörög az ember.

Mit imádkozott Dániel?

Dániel könyve 9. fejezetében egy hosszú bűnvalló imádságot olvashatunk. Azok közé az imádságok közé tartozik ez az ima, amely során egy ember imádkozik a nép nevében. Ez egy kollektív imádság. Dániel bűnvalló imádságának a tartalma:

– **Dicsőítés:**

Isten magasztalja Dániel Isten szövetségi hűségéért. Istent nagyinak és félelmetesnek nevezi.

– **Bűnvallás:**

Törvényszegésről, lázadásról szól. Azt említi meg Dániel, hogy Isten a történelem folyamán mindig szólt a népéhez, de a népe nem figyelte erre a üzenetre. Isten törvényét megszegték. Végig felsorolja a nép történelme során hogyan hagyták Isten figyelmen kívül annak ellenére, hogy Ő irgalmas és kegyelmes volt mindvégig. A bűnvalló imádság Isten szövetségi hűségét és szeptetét szembeállítja az ember reakciójával, ami figyelmen kívül hagyta az Úr jóságát. Dániel kéri Istent, hogy haragját fordítsa el népéről. Panasz is van ebben az imádságban, panasz Isten városának a pusztulása miatt.

Nehémiás:

Nehémiás imádsága egy konkrét történelmi helyzethez kapcsolódik. A babiloni fogság utáni időszakban szólítja meg Istent Nehémiás, miután tudomást szerzett Jeruzsálem nagymértékű pusztulásáról. Nehémiás könyve ezzel az imádsággal kezdődik. (Neh 1,4–11)

Hogyan imádkozik Nehémiás?

– űlve:

Amikor a zsidó ember gyászolt, vagy bűnbánatot tartott, gyakran homokba űlt, és így fejezte ki a fájalmát. Az űlő testhelyzet kifejezi, hogy Nehémiás visszavonul a munkából, nem cselekszik, nem tesz semmit. Csak Istenre akar figyelni, minden mást kizár.

– sírva, gyászolva, böjtölve:

Nehémiás nem csak az imádság tartalmával, hanem az imádság megjelenítési formájával is kifejezte az Istennek szánt mondanivalóját. Sírás a fájdalom kifejezése, hogy a szent város romokban, hogy elpusztult. Istenért gyászol, és Isten miatt sír.

Mit imádkozott Nehémiás?

– Dicsőítés:

Nehémiás alapvetően két tulajdonságát nevezi meg Istennek:

Egyrészt mennyeknek mondja. Ahogyan Jézus is megszólítja az Atyát az imájában. Mint mennyei Isten, nagy és félelmetes. Ugyanúgy szólítja meg, mint Dániel. (Dán 9,4)

Másrészt Nehémiás Istent, mint a Szövetség Istenét szólítja meg.

– Bűnvallás:

Nehémiás is kollektív imádságot mond el, mint Dániel. Ugyanúgy végig vezeti Isten népének a történelmén a hűtlenségek sorozatát, ami miatt most Isten előtt meg kell vallani a bűnöket. Nehémiás ebben az imádságban a hűtlenség bűnének jogos következményekért értelmezi a babiloni fogságot.

– Kérés:

Az imádság végén kéri Nehémiás, hogy Isten emlékezzen meg arról az ígérterőről, hogy bár megbünteti a vétkezőket, de a hűségeseket megjutalmazza.

Pál apostol

- Imádság különleges helyzetben:

A második missziói út során Pál Szilásszal együtt Filippiben börtönbe kerültek. Ebben a helyzetben Pál imádkozik. Himnuszt mondvá imádkoztak. A himnuszt Istent dicsérő és magasztaló ének. A két misszionárius fogva tartottan himnuszt imádkoztak. Olyan helyzetben dicsőítették Istent, amelyben panaszra lett volna inkább okuk. Pál apostol nem csak tanácsolta a keresztyéneknek, hogy szüntelenül imádkozzanak, minden helyzetben és körülmény között, hanem maga is gyakorolta ezt. „szüntelenül imádkozzatok” (1Thessz 5,17)

- Ima gyógyításért:

A harmadik missziói út során Pál apostolék hajótörést szenvedtek, és Málta szigetére kerültek. Ekkor történt egy gyógyítási csoda, ami előtt Pál imádkozott.

„Történt pedig, hogy Publiusz apja lázrohamoktól és vérhastól gyötörve ágyának esett. Pál bement hozzá, és miután imádkozott, rátette a kezét, és meggyógyította.” (ApCsel 28,8)

A feltámadott Jézus mennybemenetele előtt azt az ígéretet tette, hogy akik hisznek, azokat jelek követik. Egyik jel az, hogy mérges kígyók nem ártanak nekik. Ez meg is történt ott Málta szigetén Pállal. Azt is ígérte Jézus, hogy betegekre teszik kezüket, és azok meggyógyulnak. (Mk 16,17–18) Pál ebben az esetben követte Jézus gyakorlatát, aki a csodák előtt gyakran imádkozott Istenhez.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Horváth-Szabó Katalin: Vallás és emberi magatartás, Piliscsaba 2007)

Az Isten szól hozzánk: Imádságos lelkületre nevelés című koncentrikus kör része a lecke, ami megalapozza a többi, imádsággal foglalkozó fejezetet. Az imádkozás valamilyen formája minden vallásban megjelenik. Az imádság során az ember a transzcendenshez kapcsolódik, a keresztyén ember pedig tudja, hogy Isten az imádságokat meghallgatja, és azokra válaszol is. Tehát ez egy élő kapcsolat. A serdülők számára nagyon fontos a kapcsolat, éppen ezért érdemes az imádságot erről az oldalról megközelíteni. A hétköznapiakban különböző virtuális módon „beszélgetnek” egymással, nem szükséges, hogy lássa, hallja a másikat, mégis kapcsolatba tud vele lépni, s ez igazán megkönnyíti a vallás tanár dolgát, ha az imádságról akar beszélni. A tankönyv ezzel a párhuzammal indítja a közös gondolkozást, mielőtt rátérne a szentírási példákra. Fontos, hogy megragadjuk a gyermeki imádságtól eltávolodó serdülő figyelmét, felkeltsük az érdeklődését, és érthetővé tegyük számára ezt a nehezen megfogható, tapasztalható kapcsolatot, mert fontos szerepe lehet a különböző nehézségekkel való megküzdésben. „Számos adat bizonyítja azt, hogy veszélyek közepette vagy életet fenyegető betegségben, és idős korban az imádkozás a legfontosabb, legjelentősebb, leggyakoribb megküzdési mód. Az ima ilyenkor, ezekben a kontrollálatlan helyzetekben a kontrollnyerés eszköze tekinthető.” Hogy ez az eszköz a kezükben legyen, azt most kell megalapozni, ill. a korábbi években kapott gyermeki imádságot most kell átfordítani az ő nyelvükre.

Az imádságost testtartásban minden keresztyén felekezetenél szerepe van a kéznek. Éppen ezért használható a különböző imafajták szemléletessé tételére a kéz és annak ujjai. A szentírási példák is ezt erősítik: a dicsőítés (Dániel) – like-olja Istent (hüvelykujj); a bűnbánat (Nehémiás) – nem másra mutogat, hanem maga is vállalja népe bűneit (mutatóujj); a hála (Pál) – meglátja azt a sok mindent, amit Istentől kap (középsőujj – a leghosszabb); a kérés (Jézus) – az Atyával szövetségben, az Ő akarátának alávetve magát (gyűrűsujj – a gyűrű a szövetség jele); a közbenjárás (Mózes) – a népért való könyörgés példája (kisujj). A kognitív fejlődésében az elvont műveleti gondolkodás segíti abban, hogy a kéz szimbólumát jól megértse, de mivel még épp a határon van, ezért egyben eszköz is számára, ami az egyéni imádságaiban emlékezteti az imafajtákra. A tankönyv feladatai között megjelenő fotósorozat készítése a saját kezükről kiállításra is lehetőséget adhat, és a fényképekhez születhetnek imádságok „képaláírásként”.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje az imádságok tartalmuk szerinti felosztását, segítséggel 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Legyen képes megfogalmazni, mit jelent az imádság élet.

<p>tudja megfogalmazni mit jelent az imádságos élet.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje és segítséggel vegyen részt a tankönyvi bibliai Igék alapján a dicsőítő, bűnbánó, hálaadó, kérő és közbenjáró imádkozásokban. ○ Ismerje és memorizálja a lecke Igéjét: 1Thesszalónika 5,17 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Legyen képes értelmezni az alábbi bibliai Igéket: Dicsőítés: Dániel 2,20–23 Bűnbánat: Nehémiás 1,5–7 Hálaadás: Efezus 1,15–16 Kérés: Lukács 22,42; Márk 14,36; Máté 26,42 Közbenjárás: 5Mózes 9,24–27 ○ Vegyen részt a közös dicsőítő, bűnbánó, hálaadó, kérő és közbenjáró közös imádkozásokban. ○ Memorizálja a lecke Igéjét: 1Thesszalónika 5,17.
--	--

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: Rámutatás az imádságos lelkület fő jellemzőire.

Kognitív cél: Rámutatás az imádságos lelkület fő jellemzőire.

Affektív cél: Az imádságos élethez való pozitív viszonyulás ébresztése és megerősítése.

Pragmatikus cél: Annak a segítése, hogy a tanuló keresse a saját életében az imádságos lelkület megvalósulásának lehetőségeit.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>1. Az előző óra tapasztalatainak a megbeszélése játékos formában.</p> <p>2. Szoborjáték:</p> <p>Fejezd ki egy mozdulattal, állóképpel a kapcsolatot! (egyéni, két-három főnként, tetszés szerint).</p>	<p>Szoborjáték</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>A különböző imádságformákhoz kapcsolódó bibliai szakaszok kiosztása, a kérdések megválaszolása csoportban:</p> <p>Dán 2,20–23</p> <p>Neh 1,5–7</p> <p>Ef 1,15–16</p> <p>Mt 26,42; Mk 14,36; Lk 22,42</p>	<p>Imádságformák</p>

	<p>5Móz 9,24–27</p> <p>Ki miért imádkozik az adott szakaszban?</p> <p>Milyen testtartásban?</p> <p>Milyen imádságfajta-hoz tartozik az adott szakasz?</p> <p>A válaszok megosztása a többi csoporttal. Az imádságfajta-k és a kéz ujjainak összekapcsolása A mellékelt szövegek felolvasása</p> <p>2. Aranymondás:</p> <p>„Szüntelenül imádkozzatok!” (1Thessz 5,17)</p> <p>3. Énekjavaslat:</p> <p>RÉ: 475. Imádkozzatok és buzgón kérjétek...</p>	
Házi feladat	<p>Házi feladat (választható)</p> <ul style="list-style-type: none"> – egy imádság írása az általa választott imafajta-ban – az énekeskönyvből keresni imádságokat mind az öt fajta-ra. 	Énekeskönyv

TOVÁBBI ÖTLETEK

Imádságra nevelés

<p>Szüntelen kapcsolat Istennel-papírlánc</p> <p>1. Imádság szövegének előkészítése</p> <p>5 kicsoportot alkotunk. Minden kicsoport kap egy imatípust és 4-5 színes papíresíkot. (Annyi csík, ahány tag van a csoportban.) Az imádság szövege kapcsolódjon az Istennel való kapcsolat gondolatához.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dicsőítő 2. bűnbánó 3. hálaadó 4. közbenjáró 5. kérő <p>Feladatutasítás: Írjátok közösen minden egyes csíkra egy-egy mondatnyi imádságot.</p> <p>2. Imádkozás</p>	<table border="1"> <tr> <td>műfaj</td> <td>többféle</td> </tr> <tr> <td>megfogalmazás</td> <td>kicsoportban írásban</td> </tr> <tr> <td>imádkozás</td> <td>hangosan felolvasva a leírt imádságmondatokat</td> </tr> <tr> <td>csoport felosztása</td> <td>5 kicsoport</td> </tr> <tr> <td>kapcsolódás</td> <td>5 imaforma</td> </tr> <tr> <td>hely</td> <td>óra közepe</td> </tr> <tr> <td>fejlesztési terület</td> <td>témához kapcsolódó imádság</td> </tr> <tr> <td>hittanosok</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • imádság írása • imádság felolvasása • ragasztanak </td> </tr> <tr> <td>hittanoktató</td> <td>kísér</td> </tr> <tr> <td>eszközök</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • 5 különböző papíresík létszámnak megfelelően • ragasztó </td> </tr> </table>	műfaj	többféle	megfogalmazás	kicsoportban írásban	imádkozás	hangosan felolvasva a leírt imádságmondatokat	csoport felosztása	5 kicsoport	kapcsolódás	5 imaforma	hely	óra közepe	fejlesztési terület	témához kapcsolódó imádság	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • imádság írása • imádság felolvasása • ragasztanak 	hittanoktató	kísér	eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • 5 különböző papíresík létszámnak megfelelően • ragasztó
	műfaj	többféle																			
megfogalmazás	kicsoportban írásban																				
imádkozás	hangosan felolvasva a leírt imádságmondatokat																				
csoport felosztása	5 kicsoport																				
kapcsolódás	5 imaforma																				
hely	óra közepe																				
fejlesztési terület	témához kapcsolódó imádság																				
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • imádság írása • imádság felolvasása • ragasztanak 																				
hittanoktató	kísér																				
eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • 5 különböző papíresík létszámnak megfelelően • ragasztó 																				

Feladatutasítás:

Imaláncot alkotunk. A számok szerint felváltva álljatok körbe.

Hangosan imádkozva olvassátok fel az imádságokat.

3. Imalánc készítése

Feladatutasítás:

Ragaszuk össze papírlánccá a csíkokat sorban.